

12/2012-12-13

SKÄRHOLMENS STADSDELSFÖRVALTNING
BESTÄLLARENHETEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 1.5.1/726.-2012
SID 1 (2)
2012-11-27

16

Handläggare: Therese Lang
Telefon: 08-508 24 511

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

Svar på remiss om utökad valfrihet inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning enligt LSS - korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till beslut.

Kerstin Sandström
Stadsdelsdirektör

Lena Thorson
Avdelningschef socialtjänst

Sammanfattning

Skärholmens stadsdelsförvaltning ställer sig bakom stadsledningskontorets förslag, att ett valfrihetssystem för en LSS-insats inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning – korttidstillsyn för skolungdom över 12 år (KTT) – införs i Stockholms stad. Idag har cirka 300 elever korttidstillsyn och det finns knappt 60 utförare av korttidstillsyn. Av de 60 är 25 privata utförare, där så kallade enskilda avtal tecknas. I ärendet föreslås ett enhetligt ersättningssystem i fyra nivåer till samtliga utförare, oavsett regiform, med möjlighet till särskild redovisning för barn/ungdomar som bedöms ha behov utöver vad nivåerna ersätter. Stadsledningskontoret föreslår vidare att socialnämnden ges i uppdrag att upphandla korttidstillsyn enligt lagen om valfrihet (LOV).

Bakgrund

Kommunfullmäktige fattade den 26 maj 2008 beslut om att införa valfrihetssystem inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning, enligt LSS och SoL. Valfrihet infördes för korttidsvistelse utanför det egna hemmet i form av

korttidshem LSS, bostad med särskild service för barn, unga och vuxna enligt LSS samt daglig verksamhet enligt LSS. I samma ärende fattades även beslut om valfrihet för flera insatsformer inom socialpsykiatri.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstens beställarenhet för omsorg om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning. Beställarenheten har även varit representerad, tillsammans med sex andra stadsdelar, i den arbetsgrupp som har tagit fram förslaget som presenteras i ärendet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltning ställer sig bakom stadsledningskontorets beslut och föreslår därmed stadsdelsnämnden att godkänna remissvaret.

Remitteringsmapp

Ärende: Utökad valfrihet inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning enligt LSS - korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

Inkom till KF/KS kansli den

Behandling i övrigt:

För yttrande senast: 15 januari 2013

Stadsdelsnämnderna
Samtliga stadsdelsnämnder

Facknämnderna
Socialnämnden

Övriga
KS funktionshindersråd
FUB Sthlm
RBU Sthlm
SRF Sthlm
DHR Sthlm
HSO Sthlm

Till berörd remissinstans

**ANGÅENDE REMISSEN OM UTÖKAD
VALFRIHET INOM OMSORGEN OM PERSONER
MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING ENLIGT LSS -
KORTTIDSTILLSYN FÖR SKOLUNGDOM ÖVER
12 ÅR**

Detta gäller remissvar på "Utökad valfrihet inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning enligt LSS - korttidstillsyn för skolungdom över 12 år"

Dnr: 326-686/2012

Remisstiden sträcker sig till den 15 januari 2013, vilket vi ber er respektera. Om det av några skäl inte är möjligt för er att inkomma med svar inom utsatt tid måste en kontakt tas med den för ärendet ansvariga personen på roteln.

Ansvarig handläggare/borgarrådssekreterare på Rotel VII är Sandra Molander, tfn 08-508 29 133.

Remissvar skickas till:

- Rotel VII i digital form (word/excel). Ange KS:s diarienummer som namn på ärenderubrik. Ex: KS 314-331-2004
- KF/KS kansli i pappersform.

Adresserna är följande:

Rotelns e-post: Funktion slk RVII-remissvar eller
RVII-remissvar.SLK@stockholm.se

KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 STOCKHOLM

Med vänliga hälsningar

Erika Falck
Rotel VII

Handläggare: Susanne Leinsköld
Telefon: 08 50829660

Till
Kommunstyrelsen

Utökad valfrihet inom omsorg om personer med funktionsnedsättning enligt LSS - korttidstillsyn till skolungdom över 12 år

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Valfrihet införs inom korttidstillsyn till skolungdom över 12 år från och med 1 januari 2014.
2. Föreslagen ersättningsmodell och ersättningsnivåer fastställs att gälla för korttidstillsyn fr.o.m. 1 januari 2014.
3. Socialnämnden får i uppdrag att utarbeta anvisningar för hur resursmätningar ska genomföras samt för den enskildes val.
4. Socialnämnden får i uppdrag att komplettera resursmätningarna så att de även omfattar personer med autism och Aspergers syndrom.
5. Socialnämnden får i uppdrag att upphandla korttidstillsyn enligt LOV.

Irene Svenonius
Stadsdirektör

Staffan Ingvarsson
bitr. stadsdirektör

Sammanfattning

Stadsledningskontorets föreslår i detta ärende att ett valfrihetssystem för en LSS insats inom omsorg om personer med funktionsnedsättning – korttidstillsyn för skolungdom över 12 år (KTT) - införs i Stockholm stad. Drygt 300 elever har idag korttidstillsyn. Verksamheten erbjuds av knappt 60 utförare. Av dessa är 25 privat utförare där s.k. enskilt avtal tecknats. I ärendet föreslås ett enhetligt ersättnings-system i fyra nivåer till samtliga utförare, oavsett regiform, med möjlighet till särskild redovisning för barn/ungdomar som bedöms ha behov utöver vad

nivåerna ersätter. Stadsledningskontoret föreslår vidare att socialnämnden får i uppdrag att upphandla korttidstillsyn enligt lagen om valfrihet (LOV).

Bakgrund

Kommunfullmäktige fattade den 26 maj 2008 beslut om införande av valfrihetssystem inom omsorgen enligt LSS och SoL om personer med funktionsnedsättning. Insatser där valfrihet infördes var korttidsvistelse utanför det egna hemmet i form av korttidshem LSS, bostad med särskild service för barn och ungdom samt vuxna enligt LSS samt daglig verksamhet enligt LSS. Beslut om valfrihet för flera insatsformer inom socialpsykiatri fattades i samma ärende.

Föreliggande ärende utgör stadsledningskontorets förslag till valfrihetssystem inom en LSS insats för personer med funktionsnedsättning, korttidstillsyn för skolungdom över 12 år, i Stockholm stad och ett förslag på tillhörande ersättningssystem.

Ärendet

Korttidstillsyn

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), är en s.k. rättighetslag som innehåller rätten till tio olika definierade stödinsatser, där korttidstillsyn är den sjunde stödinsatsen.

I förarbetena till LSS står följande avseende korttidstillsyn: *”Många ungdomar med omfattande funktionshinder som har förvärvsarbetande föräldrar kan av olika skäl inte klara sig själva före eller efter skoldagen eller under skollov och ferier. Det är därför nödvändigt att de under sådan tid kan tillförsäkras både en trygg situation och en meningsfull sysselsättning.”*

Korttidstillsyn ska kunna ges före och efter skolans slut, under lov dagar, studiedagar och längre lov. Att generellt begränsa tillgången till korttidstillsyn genom att ha fastställda öppettider är, enligt länsstyrelsernas bedömning, inte förenligt med lagens intentioner. Det finns heller inget stöd i lagstiftningen för att generellt begränsa utformningen av insatsen. Kammarätten har kommit fram till att korttidstillsyn kan beviljas även till elever vars föräldrar inte studerar eller förvärvsarbetar. Ett annat exempel från Kammarätten är att insatsen kan beviljas i kombination med personlig assistans om den enskilde har behov av strukturerad fritidsverksamhet tillsammans med andra ungdomar.

I prop. 1992/93;159 sid 79 framgår också följande om korttidstillsyn för skolungdom över 12 år:

”Behovet av tillsyn och verksamhet kan vara mycket varierande. Det innebär att tillsynen måste kunna utformas flexibelt med utrymme för individuella lösningar. Vissa ungdomar kan behöva tillsyn och hjälp i hemmet. För andra kan kommunens reguljära fritidsverksamheter med personligt stöd vara det bästa alternativet. I vissa situationer kan det vara lämpligt att anordna grupper för att tillgodose önskemål som kan finnas bland funktionshindrade ungdomar om att träffa andra ungdomar i en likartad situation.”

Om ungdomen omfattas av LSS och har ett behov av korttidstillsyn, har han/hon rätt till insatsen.

Privata anordnare av korttidstillsyn ska ha socialstyrelsens tillstånd, vilket även gäller entreprenörer. Från 1 januari 2010 gäller även en anmälningsskyldighet för kommunala verksamheter till socialstyrelsen samt att registerkontroll ska göras av anställda inom alla LSS-verksamheter.

Korttidstillsyn i Stockholms kommun

I Stockholm fattade kommunfullmäktige i december 1994, med anledning av övertagandet av huvudmannaskapet för landstingets omsorgsverksamhet (dnr 1994:18), att skolstyrelsen skulle ta ansvar för insatsen korttidstillsyn för ungdom över 12 år (gäller även gymnasieåren för elever tillhörande personkrets 1 och 2) i anslutning till skoldag och lov. Utbildningsnämnden genomförde en omorganisation den 1 januari 2005 vilken resulterade i att hela ansvaret för insatsen korttidstillsyn överfördes till stadsdelsnämnderna enligt beslut i kommunfullmäktige. Samtidigt omfördelades 60 miljoner kronor i budget från utbildningsnämnden till stadsdelsnämnderna.

Den 1 okt 2011 hade 308 elever i Stockholms stad korttidstillsyn enligt LSS vid en förfrågan till samtliga stadsdelsnämnder, en minskning från 2010 med ca 50 elever. Insatsen är biståndsbedömd. Det förekommer även att beslut om korttidstillsyn fattas enligt SoL. Beslut om korttidstillsyn fattas fr.o.m. ungdomen börjar i årskurs 7. Beslut kan också fattas under sommaren efter avslutad årskurs 6, i de fall den enskilde begär det.

Idag finns fyra olika former av korttidstillsyn i Stockholms stad:

- skolans fritidsverksamhet (såväl kommunala som fristående skolor)
- privata utförare

- stadsdelsnämndens egen regi utanför skoltid
- entreprenader

Den vanligaste lösningen är att korttidstillsyn erbjuds inom skolans fritidsverksamhet, vilket ofta innebär att elever över 12 år som är i behov av denna insats får sitt behov av tillsyn tillgodosett i samma verksamhet som de allra yngsta barnen på skolan.

Ytterligare information om stadens riktlinjer kring korttidstillsyn återfinns i ”Handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning” dnr 326 – 2283/2010.

Kostnader för korttidstillsyn

Tilläggschablonen för särskolebarn i fritidshem upphör att gälla den 1 juli efter avslutad årskurs 6. Därefter faller kostnaderna för elever med behov av tillsyn i nära anslutning till skoltid, inom verksamhetsområdet funktionsnedsättnings budget (det fasta anslaget) på respektive stadsdelsnämnd. Stadsdelsnämnderna ansvarar även för kostnaden för den s.k. tredje resan, d.v.s. resan från korttidstillsynen till hemmet. Skolan ansvarar för kostnaden mellan hemmet och till skolan samt från skolan till korttidstillsynen.

Kostnaden för korttidstillsyn under 2011 var 64 760 935 kr och fördelade sig på respektive stadsdelsnämnd enligt nedan:

Stadsdelsnämnd	Antal barn och ungdomar	Kostnad 2011
Bromma	16	4 893 730
Enskede-Årsta-Vantör	36	6 820 623
Farsta	23	3 869 657
Hägersten-Liljeholmen	25	4 210 865
Hässelby-Vällingby	36	7 514 245
Kungsholmen	6	1 164 540
Norrmalm	16	3 649 543
Rinkeby-Kista	27	6 769 620
Skarpnäck	14	3 943 732
Skärholmen	24	3 706 310
Spånga-Tensta	19	5 474 835
Södermalm	31	5 896 005
Älvsjö	7	2 080 987
Östermalm	28	4 766 243

Kostnader enligt uppgifter från ägrosso, antal barn enligt uppgifter från stadsdelsnämnderna

Ersättning till utförare idag

Kostnaden varierar stort i stadsdelsnämnderna för respektive elev. Skillnaden ligger mellan 5 500 kr/månaden och 44 000 kr/månaden. Skälet till den stora skillnaden är delvis den enskildes behov av stöd men också att platser idag köps på s.k. enskilda avtal av privata utförare. En annan orsak är att det idag inte finns ett tydligt ersättningssystem för korttidstillsyn på samma sätt som för t ex fritidshem för särskolebarn.

Nivån på tilläggsschablonen för särskolebarn i fritidshem upp till 12 år bedöms av utbildningsnämndens mottagande team. Tilläggsschablonen har fem nivåer (varje nivå motsvarar ett för eleven bedömt behov av stöd) på mellan 107 329 kr/år till 200 623 kr/år. Utöver detta utgår också en grundschablon för skolbarnomsorg på ca 43 000 kr/år. Det blir mellan 12 527 kr/månad och 20 302 kr/månad per elev. Utöver dessa fem nivåer finns också en möjlighet till ersättning utifrån s.k. särskild redovisning, vilket innebär att kostnaden bedöms utifrån elevens särskilda behov som bedöms ligga utanför högsta ersättningsnivån. Stadsdelsnämnderna betalar ofta, men inte alltid, samma ersättning för korttidstillsyn i egen regi enligt samma nivå och schablon som utbildningsnämnden tidigare bedömt för särskolebarn i fritidshem för barn upp till 12 år.

För privata utförare av korttidstillsyn utgår vanligtvis den ersättning som avtalats mellan utföraren och stadsdelsnämnden. I vissa fall används samma bedömning av ersättningsnivåer för privata utförare som för egen regi. Det finns en uttalad önskan från stadsdelsnämnderna att ersättningen ska tydliggöras oavsett regiform.

Framtagande av ett förslag till ersättning

I arbetet med att ta fram ett förslag till ersättning för korttidstillsyn har representanter från sju stadsdelsnämnder, samt socialnämnden deltagit.

För att få fram ett förslag till ersättning har en relevant timersättning beräknats utifrån:

- en snittkostnad för personal (vårdare 2011)
- semestertillägg
- semestervikarie/sjukvikarie (5,5 veckors ledighet/år)
- tid för utbildning
- rast m.m. (räknat på 8 % kringtid)
- personalförsäkring
- ledning (räknat på en chef på 20 personer)
- hyra (snitt av daglig verksamhet och fritidsverksamhet)

- övrigt (9,7 % enligt schablon från daglig verksamhet)
- central administration (avser program 0 på sdn 3,5 %)

Den timersättning som beräknats är 280 kr, att jämföra med timersättningen i snitt för hemtjänst inom äldreomsorgen som ligger på 293 kr för kommunal regi. Hemtjänstens högre timersättning beror främst på behovet av mer kringtid. Utifrån framräknad timersättning har sedan beräkningar gjorts för att hitta vilken ersättning som är relevant med hänsyn till följande:

- beräknad personaltäthet i snitt i de föreslagna fyra nivåerna (flera stadsdelsnämnder har varit med i arbetet med att göra denna beräkning mot bakgrund av utbildningsnämndens nivåbedömning av aktuella elever som har korttidstillsyn)
- beräknad snittid på korttidstillsyn efter skoltid samt under lov
- indelning av ersättning i hel- och deltid

Diskussioner har förts i arbetsgrupperna kring om ersättningen ska betalas ut per timme, dag, vecka, termin, halvår eller helår. Gruppen har behandlat denna fråga allt utifrån arbetsbelastning för handläggare till utförarens möjligheter att kunna planera sin verksamhet och därmed bättre säkerställa en kvalitet i verksamheten.

Öppettider

Stadsledningskontoret har försökt utreda hur vanligt det är att elever har behov av korttidstillsyn på lov under terminer och på lov sommartid. Det finns idag ingen tydlig bild av hur stort behovet är. Det beror delvis på hur avtalen och besluten är skrivna men också för att det saknas dokumentation för att kunna få en tydlig bild. Vid en förfrågan till ca 15 utförare har fyra utförare svarat, enligt dessa har ca 80-90 % av eleverna behov av korttidstillsyn på loven.

Stadsledningskontoret har fört en dialog med utförare och föräldrar för att få en bättre bild av olika kvalitativa och praktiska frågor. Elever med stora funktionsnedsättningar har behov av korttidstillsyn i en större omfattning än elever med lättare funktionsnedsättningar.

Behovet av korttidstillsyn under terminerna är i första hand efter skoltid från ca 13.00 till 17.00, ca 4 timmar om dagen. Behov finns även för vissa elever före skoldagens början och efter 17.00. Korttidstillsyn ska kunna beviljas mellan kl 06.30-18.30 vilket är samma förhållande som för ordinarie skolbarnomsorg. Om behov föreligger ska korttidstillsyn även beviljas på annan tid.

De flesta elever har idag sin korttidstillsyn knuten till sin skola men det förekommer att korttidstillsynen är förlagd på en annan plats vilket medför en del längre resor.

Lokaler och övrigt kostnader

Det har varit svårt att få en klar bild av kostnader för lokaler och övrigt (t ex drift, lunch, mellanmål, inventarier samt leksaker och material). Egen regi som har sin verksamhet i första hand i skolmiljö har oftast ingen egen kostnad för lokaler eftersom dessa kostnader inte särskiljs från skolans övriga kostnader. De privata verksamheter som inkommit med uppgifter har angivit en lokalkostnad på mellan 10 000 kr – 120 000 kr/år. Här har det varit svårt att få uppgifter på om den inrapporterade kostnaden för hyran avsett enbart KTT verksamheten eller flera verksamheter som samordnas. Stadsledningskontoret har därför undersökt snittkostnaden för lokaler för all fritidsverksamhet (ca 16000 kr/år) i staden samt för daglig verksamhet LSS (ca 24 000 kr/år). Samma sätt har använts för att få en kostnadsbild avseende övriga kostnader (fritidsverksamhet ca 19 000 kr/år och daglig verksamhet ca 44 000 kr/år). De flesta verksamheter samutnyttjar lokaler, inventarier, leksaker och annat material med övrig verksamhet som bedrivs utöver korttidstillsynen.

Utbildning

Ansvarig chef alternativt föreståndare har oftast ett större ansvarsområde än bara för korttidstillsynen, vanligtvis även övrig fritidshemsverksamhet på skolan. Ofta är dessa verksamheter integrerade. Den vanligaste befattningen bland personal inom korttidstillsyn i egen regi är elevassistent.

I mötet med föräldrar framkom synpunkter på vikten av att personalen på korttidstillsyn framför allt har goda kunskaper om de olika funktionsnedsättningarna. Vidare ansåg föräldrarna att en social kompetens var värdefull för att stötta barnen i olika sociala förmågor, särskilt de äldre barnen.

Utförarnas synpunkter vad gäller kompetens var att det skulle finnas en föreståndare för verksamheten samt att övrig personal skulle ha minst gymnasial utbildning med inriktning mot omsorg om personer med funktionsnedsättning, undersköterska eller från omvårdnadsprogrammet. Vidare ansåg utförarna att det fanns behov av mentalskötare för att kunna möta svåra beteendestörningar. De ansåg också att det skulle ställas krav på att alla utbildas i bemötande.

Inom privata verksamheter krävs tillstånd för att bedriva LSS verksamheter. Socialstyrelsen har inga särskilda krav på utbildning vad gäller korttidstillsyn, till skillnad mot andra LSS verksamheter.

Innehåll/aktiviteter

Insatsen korttidstillsyn ska i sitt innehåll kunna erbjuda samma verksamhet som ett fritidshem för elever under 13 år. I Stockholms stads riktlinjer står att korttidstillsyn ska utformas med utrymme för flexibla lösningar och utgå från den enskildes behov. Med det menas i första hand formen (t ex om det är bäst för den enskilde att gå kvar på sitt fritidshem eller ingå i en grupp med andra ungdomar med funktionsnedsättningar) snarare än innehållet. Det fastslås också att en meningsfull sysselsättning ska kunna erbjudas. Den enskildes behov av omvårdnad, tillsyn och aktiviteter ska tydligt framgå i en beställning till utföraren som i sin tur ska beskriva hur detta ska tillgodoses i en genomförandeplan. Det tillkommer beställaren att följa upp utförarens genomförandeplan och insatsens kvalitet.

För många elever med funktionsnedsättningar krävs specialleksaker och material för att de ska ha möjlighet till samma aktiviteter och meningsfull sysselsättning som barn utan funktionsnedsättningar. Det innebär ofta fördyrande inköp för utföraren.

Utförare av korttidstillsyn

Under 2011 fanns det totalt ca 57 utförare som erbjöd korttidstillsyn i Stockholms stad. Av dessa var 30 utförare egen regi och två entreprenader. Stadsdelsnämnderna köpte också platser på s.k. enskilda avtal av ca 25 privata utförare. Det finns idag inget ramavtal avseende korttidstillsyn.

Konsekvensbeskrivning

Stadsledningskontoret har låtit samtliga stadsdelsnämnder bedöma hur länge varje elev har behov av korttidstillsyn i veckan. Stadsdelsnämnderna har fått ta ställning till om eleven har behov av mer än 15 timmar/vecka alternativt 15 timmar eller mindre/vecka under terminerna. Alla stadsdelsnämnder har inte kunnat göra en sådan beräkning då uppgifter saknats. Nio stadsdelsnämnder har dock inkommit med uppgifter alternativt gjort bedömningar av näryarotiden. Av dessa uppgifter framgår att ca 60 % av eleverna deltar heltid och ca 40 % deltid. Siffrorna är inte helt tillförlitliga då vissa stadsdelsnämnder enbart gjort egna bedömningar av behovet. Utifrån denna beräkning skulle fem stadsdelsnämnder få en högre kostnad med den ersättning som stadsledningskontoret föreslår i detta ärende, än vad de hade 2011. Totalt skulle dessa stadsdelsnämnder få 1,7 mkr mer i kostnader

varav två stadsdelsnämnder skulle stå för 1,5 mkr mer än vad de hade i kostnad 2011. En av dessa två stadsdelsnämnder rapporterade ett underskott 2011 inom omsorgen om funktionsnedsatta. Övriga stadsdelsnämnder skulle ha en lägre kostnad än vad de hade 2011.

Jämförelse mellan utfall 2011 och föreslagen ersättning om 60 % av barnen/ungdomarna vistas heltid och 40 % deltid på KTT.

Stadsdel/kostnad	Utfall 2011	60 % heltid och 40 % deltid inkl nivå 5
Bromma	4 893 730	2 596 908
Enskede - Årsta - Vantör	6 820 623	7 525 992
Farsta	3 869 657	3 379 373
Hägersten - Liljeholmen	4 210 865	4 002 301
Hässelby - Vällingby	7 514 245	7 124 895
Kungsholmen	1 164 540	1 299 147
Norrmalm	3 649 543	3 098 412
Rinkeby - Kista	6 769 620	6 805 473
Skarpnäck	3 943 732	2 616 293
Skärholmen	3 706 310	4 531 793
Spånga - Tensta	5 474 835	4 609 663
Södermalm	5 896 005	5 898 423
Älvsjö	2 080 987	1 905 718
Östermalm	4 766 243	4 722 177
Totalt	64 760 935	60 116 567

Ovanstående ekonomiska konsekvensbeskrivning förutsätter att alla privata korttidstillsynsverksamheter väljer att gå med i valfrihetssystemet.

För att undersöka privata utförares incitament för att ingå i LOV har stadsledningskontoret bitt fyra stadsdelsnämnder om följande uppgifter kring nuvarande ersättning:

- bedömd nivå (1-5) av behov för eleven gjord av utbildningsnämndens mottagandeteam
- antal timmar i korttidstillsyn efter skoltid

Två stadsdelsnämnder har haft viss tillgång till dessa uppgifter. Svaren visar att av 19 privata utförare finns dessa uppgifter för 14 elever. Enligt dessa uppgifter skulle nio privata utförare erhålla en högre ersättning med den föreslagna ersättningsnivån.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets förnyelseavdelning. Samverkan har skett med juridiska avdelningen, representanter från stadsdelsnämnderna

Kungsholmen, Östermalm, Skärholmen, Spånga-Tensta, Södermalm, Enskede-Årsta-Vantör, och Norrmalms samt socialnämnden och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret föreslår att ett valfrihetssystem införs för insatsen biståndsbedömd korttidstillsyn till skolungdom över 12 år inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning fr.o.m. 2014-01-01. Inför detta datum beräknas bl.a. LOV – upphandlingar, anvisningar kring resursmätningar samt eventuella förändringar i verksamhetssystem vara klara.

Valfriheten ska innebära att barn/ungdomar över 12 år, som sökt och fått ett biståndsbeslut på att de är berättigade till korttidstillsyn, ska kunna göra ett eget val av vilken korttidstillsynsverksamhet han eller hon vill delta i (efter val av skola). Valet ska göras bland utförare som finns med i valfrihetssystemet och som kan tillhandahålla den insats som den enskilde är i behov av, någon begränsning till en viss stadsdel ska inte ske. Vid önskemål ska det gå att byta korttidstillsyn. Valet av korttidstillsynsverksamhet ska inte begränsas av vilken skola eleven valt.

Om den enskilde inte vill eller kan göra ett eget val är kommunen skyldig att ta fram ett ickevalsalternativ. Stadsledningskontoret föreslår att närmast lediga plats till den skola eleven går i utgör ickevalsalternativet.

Vidare föreslås att upptagningsområdet för en LOV upphandling är densamma som för skola, d.v.s. begränsas till verksamheter inom Stockholms kommun för grundskola och Stockholms län för gymnasieskola.

Förslag på ersättning för korttidstillsyn

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige beslutar införa en ersättningsmodell med tillhörande ”peng” för korttidstillsyn som bedrivs i fritidshemsliknande former. Förslaget innebär inte någon förändring av nuvarande resursfördelningssystem till stadsdelsnämnderna för korttidstillsyn. Stadsdelsnämnderna kommer att erhålla medel utifrån dagens resursfördelningssystem och betalar sedan den av kommunfullmäktige beslutade ersättningen till respektive utförare. Förslaget i sig ska inte vara kostnadsdrivande.

Stadsledningskontoret föreslår att bedömningen av ersättningsnivån för korttidstillsyn använder samma kriterier som för särskolan/fritidshem. Det innebär att den av utbildningsnämnden bedömda nivån, avseende funktionsnedsättning, ”följer med” när eleven börjar på korttidstillsyn. Bedömning vid eventuella förändringar av ersättningsnivå görs därefter av respektive stadsdelsnämnd.

Ersättningsnivåer

Stadsledningskontoret föreslår en ersättning enligt följande till samtliga utförare oavsett regiform:

- en fast heltidsersättning/år i 4 nivåer (eleven deltar 15 timmar eller mer/vecka under skoltid samt efter behov på lov).
- en fast deltid ersättning/år i 4 nivåer (eleven deltar mindre än 15 timmar per vecka under skoltid samt efter behov på lov).
- möjlighet att ersätta utifrån s.k. särskild redovisning när kostnaden bedöms ligga utanför högsta ersättningsnivån

Ersättningen ska täcka allt utom resor.

Att införa en ersättning på hel- och deltid ger större utrymme för stadsdelsnämnderna att betala för den faktiska tiden som barnen/ungdomarna vistas på en korttidstillsyns verksamhet. Ersättningen utgår för ett helt läsår inklusive sommarlov (1 juli- 30 juni), vilket medför att utföraren får utrymme att bättre kunna planera sin verksamhet utifrån personal och aktiviteter samt upprätthålla en god kvalitet.

Regler kring ersättning

Påbörjad insats

Ersättning utgår från det datum eleven ska börja enligt beslut. Om eleven aldrig påbörjar insatsen gäller reglerna kring uppsägningstid.

Uppsägningstid

Om en elev slutar mitt under pågående beslut:

Max 30 dagars ersättning från uppsägningsdatum till att platsen tillsätts av annan elev. Platsen måste skriftligen sägas upp av beställaren.

Verksamheten har en skyldighet att skyndsamt meddela beställaren om att platsen sagts upp av eleven/föräldrarna, senast inom tre arbetsdagar. Om beställaren inte meddelats om att platsen sagts upp kan verksamheten bli återbetalningsskyldig av ev. felaktigt utbetald ersättning.

Uppehåll av insats

Om eleven är frånvarande under en längre period, för t ex en planerad resa eller en sjukhusvistelse, utgår ersättning för beslutad period. Om det är osäkert om eleven kommer att påbörja insatsen igen får individuella bedömningar göras kring

eventuell uppsägning av plats. Utföraren är skyldig att meddela beställaren om längre frånvaro (mer än 7 dagar).

Ingen beläggningsgaranti

I ett valfrihetssystem kan stadsdelsnämnden inte garantera en viss beläggning eftersom det är brukarens eget val som styr. Detta kan innebära att en verksamhet får stå med tomma platser. Genom att ha samma ersättning för alla utförare och som täcker alla kostnader ges samma förutsättningar oavsett regiform. Inget utrymme lämnas då för diskussioner kring vad ersättningen ska täcka.

Det är upp till varje stadsdelsnämnd att skapa likvärdiga förutsättningar för utförare oavsett regiform.

"Pengen"

kommunalt driven verksamhet

Nivå	Heltid	Deltid
1	86 517	64 888
2	138 428	103 821
3	207 642	155 732
4	311 464	233 598

Momskompensation

Utöver detta föreslås en momskompensation till privata utförare för att täcka kommunala utförarens möjlighet till momsavdrag avseende hyra, varor och tjänster. Momskompensationen föreslås bli 2,2 % och motsvarar en uppskattning av de verkliga kostnader som kommunala verksamheter kan göra momsavdrag för. Denna momskompensation medför att ersättningen till privata utförare blir:

privat driven verksamhet

Nivå	Heltid	Deltid
1	88 420	66 316
2	141 473	106 105
3	212 210	159 158
4	318 316	238 737

Resor

Stadsdelsnämnden fortsätter att ansvara för eventuella kostnader för den s.k. tredje resan, d.v.s. resan från korttidstillsynen till hemmet. Skolan ansvarar för eventuella kostnader för resor mellan hemmet och till skolan samt från skolan till korttidstillsynen.

Öppettider

Förslaget innebär att korttidstillsyn ska erbjudas minst mellan 06.30 och 18.30 varje vardag året runt, såväl under terminer som under lov. För att korttidstillsyn ska kunna erbjudas under hela sommarlovet ska det vara möjligt att kunna lösa detta i samarbete mellan flera verksamheter under en del av sommaren.

Konsekvensbeskrivning för verksamheterna

Idag varierar ersättningen till utförarna stort avseende korttidstillsyn. Det här förslaget innebär att alla utförare får samma ersättning, bland annat för att skapa likvärdiga förutsättningar för barn/ungdomar som har behov av insatsen, men också för att skapa lika förutsättningar för alla utförare. Förslaget innebär också att barn/ungdomar och deras familjer på ett tydligare sätt fritt ska kunna välja verksamhet. Det är den enskildes behov av stöd men främst utförarens resursåtgång för att ge detta stöd som styr ersättningen. Konsekvensen av detta blir att det för vissa utförare blir en höjning och för vissa en sänkning av ersättningen jämfört med idag. Detta kan medföra en anpassningsperiod för några verksamheter till de nya nivåerna. Det kan också medföra att vissa privata utförare väljer att inte ingå i valfrihetssystemet vid en upphandling.

Ingen av utförarna har någon beläggningsgaranti utan varje utförare måste sträva efter att ha en kvalitet som gör att de blir valda.

Ersättningen som stadsledningskontoret föreslår är högre än den ersättning som kommunfullmäktige idag betalar ut för särskolefritids för elever under 12 år. Genom att föreslå en högre ersättning ges förutsättningar för korttidstillsyns-verksamheter att erbjuda ett individuellt stöd till elever med funktionsnedsättning. Dessa elever kan ha behov av en verksamhet som ser till deras högre ålder och särskilda behov av gemenskap med elever i samma åldersgrupp. Dessutom finns utrymme att erbjuda korttidstillsyn från 06.30-18.30 varje vardag. Det ger också utrymme till en högre utbildningsnivå och fortbildning i t ex olika funktionsnedsättningar. Korttidstillsyn är en LSS insats och ska erbjudas utifrån behov av tillsyn och för att kunna erbjuda den enskilde eleven den stimulans som han eller hon är i behov av.

Konsekvenser för stadsdelsnämnderna

Den ersättningsmodell som stadsledningskontoret föreslår är kostnadsneutral d.v.s. modellen bygger på att det är samma kostnad totalt för staden som idag. Om flera privata verksamheter väljer att inte gå med i valfrihetssystemet kan det innebära ökade kostnader för enskilda stadsdelsnämnder och för staden totalt. Även kostnader för den s.k. tredje resan kan komma att öka om föräldrar väljer

korttidstillsynsverksamheter som ligger långt från skolan. Erfarenheter från valfrihet inom t ex dagverksamhet visar att resekostnaderna inte ökar utan att valet av verksamhet oftast görs till en verksamhet i närheten av bostaden. Tiden efter skoltid är oftast förhållandevis kort, (i medel fyra timmar per dag på korttidstillsyn), vilket troligtvis gör att det inte är aktuellt, i de allra flesta fallen, att låta elever resa flera timmar per dag för att ta sig till en korttidstillsynsverksamhet.

Jämför service

En viktig aspekt i ett valfrihetssystem är möjligheten att kunna jämföra verksamheter och arbetssätt inom staden för att kunna välja. Mallar för "Jämför service" behöver tas fram för att korttidstillsynsverksamheter ska kunna presenteras på stadens hemsida. Även brukarundersökningar behöver genomföras för att underlätta val av korttidstillsyn.

Övrigt

Vissa förändringar kan krävas i stadens verksamhetssystem för att klara ovanstående förslag. Innan dessa förändringar genomförts kan det komma att medföra administrativt merarbete för stadsdelsnämnderna under en övergångsperiod. Förändringar som kan behöva genomföras i verksamhetssystemet är bland annat möjligheten att hantera ersättningsnivåerna samt försäljning och köp av platser mellan stadsdelsnämnder.

Stadsledningskontoret föreslår att socialnämnden får i uppdrag att ta fram rutiner/anvisningar kring resursmätningar, till exempel när mätningar ska genomföras och hur samt att instrumenten för bedömning även kan omfatta personer med Aspergers syndrom och autism. Vidare föreslår stadsledningskontoret att socialnämnden även får i uppdrag att ta fram rutiner/anvisningar kring den enskildes val, till exempel hur fördelningen av lediga platser ska ske.

Vidare avser stadsledningskontoret att fortsätta arbetet med införandet av valfrihet inom korttidstillsyn genom information och utbildning.

Stadsledningskontoret föreslår också att upphandling enligt lagen om valfrihet (LOV) ska ske inom verksamhetsområdet av socialnämnden.

Bilagor

Kriterier för behovsgruppering

KRITERIER FÖR BEHOVSGRUPPERING

I samband med att beslutet om mottagande i skolformen fattas, görs en placering i behovsgrupp för den aktuella eleven.

Behovsgruppsindelningen är konstruerad utifrån kriterier som är avgörande för hur mycket pedagogiskt stöd eleven behöver, hur miljön behöver läggas tillräta, hur behovet av hjälpmedel ser ut osv. Inom varje behovsgrupp finns naturligtvis en stor spridning.

Behovsgrupperna 1- 4, rymmer i dagsläget (2005) ca 200 elever vardera, och referensramen utgörs av stadens alla särskolelever i den obligatoriska särskolan.

De kriterier som ligger till grund för behovsgruppsindelningen är:

- Omfattningen/nivån av utvecklingsstörning beskrivs vanligen i utredningarna inför mottagande som lindrig, måttlig eller grav.
- Förekomsten av en eller flera andra funktionsnedsättningar. Antalet flerfunktionsnedsättningar ökar med graden av utvecklingsstörning. Funktionsnedsättningar kan kräva mindre eller större anpassningar av den fysiska miljön liksom större behov av pedagog- och assistentinsatser.
- Förekomsten av andra svårigheter som till exempel allvarliga psykiska problem, känslomässiga störningar eller andra allvarliga beteendestörningar, som t.ex. självdestruktivitet eller starkt utagerande beteende.

En numerärt mycket liten grupp är de medicinskt mycket sköra eleverna samt

elever med progredierande (fortskridande försämring av tillståndet) sjukdomar. För dessa elever fordras ibland mycket stora insatser.

De fem behovsgrupperna kan beskrivas enligt följande:

1. Elever med lindrig utvecklingsstörning utan ytterligare funktionsnedsättningar eller svårigheter.
2. Elever med lindrig utvecklingsstörning med lätta ytterligare funktionsnedsättningar eller svårigheter, samt elever med måttlig utvecklingsstörning utan eller med lätta ytterligare funktionsnedsättningar eller svårigheter.

3. Elever med lindrig, måttlig eller grav utvecklingsstörning med måttliga ytterligare funktionsnedsättningar eller svårigheter.
4. Elever med lindrig, måttlig eller grav utvecklingsstörning med tillägg av en eller flera grava funktionsnedsättningar eller svårigheter.
5. En numerärt mycket liten 5.e behovsgrupp utgörs av elever med extraordinärt komplicerade svårigheter pga. funktionsnedsättningar och andra svårigheter. Ev inplacering i denna behovsgrupp sker enligt särskild handläggning.

När det gäller elever som tillhör behovsgrupp 1 återfinns flertalet i grundsärskoleklasser och några är individintegrerade i grundskoleklasser.

Behovsgrupperingen ska vara ett hjälpmedel i resursfördelningen beträffande elever som tas emot i särskolan. Inplacering i behovsgrupp görs således av mottagandeteamet i samband med beslut om mottagande. Beslut om storlek på schablonerna som är knutna till behovsgrupperna fattas politiskt. De schabloner som gäller för 2005 är fastställda av Kommunfullmäktige.